

Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI

18 ianuarie

2013

Anul XI

nr. 2 (453)

8 pagini – 4,10 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

**Protecția cardurilor
bancare de fraude
cibernetice**

pag. 3

**Dreptul la sănătatea
reproductivă este un
privilegiu de care trebuie să
beneficieze orice femeie**

pag. 4

**Reguli
generale
privind adopția**

pag. 6

„Progresul Moldovei în obținerea regimului liberalizat de vize cu UE – un exemplu pentru alte state”

Progresul obținut de Republica Moldova, pe marginea Planului de Acțiuni privind liberalizarea regimului de vize cu UE, poate servi drept un exemplu pentru alte state. De această părere este reprezentantul regional al UNHCR pentru Belarus, Moldova și Ucraina, Oldrich Andrysek, care a întreprins o vizită oficială în țara noastră.

„Progresul obținut pe marginea Planului de Acțiuni privind liberalizarea regimului de vize cu UE nu a fost unul ușor de realizat. Acum, însă, este clar că Moldova poate servi drept exemplu. Ministerul Afacerilor Interne se află în proces de demilitarizare și Biroul Migrație și Azil este reformat într-o structură

deplin civilă, toate acestea sînt demonstrate prin exemple reprezentative ale acestui progres”, a declarat Oldrich Andrysek.

Totodată, oficialul străin a mai menționat că „UNHCR salută realizările Republicii Moldova în domeniul azilului și apatridiei și reiterează susținerea sa pentru consolidarea continuă a instituțiilor responsabile de susținerea și integrarea persoanelor ce necesită protecție internațională”.

În cadrul vizitei sale, Oldrich Andrysek a avut o întrevvedere cu ministrul Afacerilor Externe, Iurie Leancă, vicemistrul MAEIE Natalia Gherman, șeful Delegației UE în Moldova, Dirk Schuebel.

„România va susține R. Moldova în a se apropia cît mai mult și cît mai curînd de UE”

Relațiile bilaterale dintre R. Moldova și România se vor intensifica, urmînd să fie implementate proiectele semnate anul trecut. Constatarea aparține ambasadorului R. Moldova la București, Iurie Reniță, exprimată în cadrul unui interviu.

Ambasadorul I. Reniță a declarat că pe agenda bilaterală, ca un top prioritar, va continua implementarea proiectelor energetice, fie că este vorba de gazoductul Iași - Chișinău sau de racordarea sistemelor electrice ale R. Moldova la cele românești și la cele europene.

„Se impune continuarea proiectelor demarate în 2012, fie că este vorba de oferirea sprijinului în avansarea noastră în procesul de integrare europeană. România rămîne a fi unul din susținătorii cei mai fermi ai R. Moldova în acest proces. Am primit deja asigurările din partea factorilor politici de la București că statul român va continua acordarea de sprijin și

își exprimă aceeași dorință de a ne apropia cît mai mult și cît mai curînd de Uniunea Europeană”, a spus Iurie Reniță.

Ambasadorul Reniță a mai adăugat că în domeniul social și cultural vor continua proiectele demarate și altele noi care urmează a fi finalizate de structurile de resort de la Chișinău și București, și că deja există proiecte de colaborare pentru 2013 între Ministerul Culturii și Ministerul Protecției Sociale.

„Ne vom strădui să aprofundăm acea colaborare inițiată în 2012 și mai ales prin semnarea celor 10 acorduri bilaterale care s-au produs pe parcursul anului trecut. Mă refer în special la acordurile semnate în cadrul primei ședințe a Guvernelor noastre de la Iași. E firesc ca odată ce au fost semnate, ele urmează a fi aplicate în practică. Iată aici, misiunea noastră diplomatică, împreună cu partenerii noștri de la București – urmează să depunem eforturile susținute pentru a le implementa”, a conchis ambasadorul I. Reniță.

**O nouă rundă
de negocieri în
formatul „5+2” va
avea loc la mijlocul
lunii februarie
curent**

O nouă rundă de negocieri în formatul „5+2” privind conflictul transnistrean, va avea loc la mijlocul lunii februarie, la Lvov, Ucraina. Declarația aparține ministrului rus de Externe, Serghei Lavrov.

„Sper că vom aborda idei susceptibile, care să accelereze implementarea unor condiții necesare lansării discuțiilor politice”, a anunțat șeful diplomației ruse.

Potrivit lui Serghei Lavrov, vor fi puse în discuție și probleme economice, de tranzit și transport dintre cele două maluri ale Nistrului.

Cea de-a cincea rundă a negocierilor în formatul „5+2” privind reglementarea conflictului transnistrean, s-a desfășurat în perioada 28-30 noiembrie 2012, la Dublin (Irlanda).

Negocierile în formatul „5+2” sînt purtate de reprezentanții Chișinăului și Tiraspolului, cu sprijinul OSCE, Federației Ruse, Ucrainei în calitate de mediatori și UE și SUA ca observatori.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ **Flash****Interimatul funcției de procuror general este exercitat de Andrei Pîntea**

Pe durata autosuspendării, anunțate de Valeriu Zubco, din funcția de procuror general, interimatul funcției este exercitat de prim-adjunctul procurorului general, Andrei Pîntea.

Potrivit prevederilor art.28 din Legea cu privire la Procuratură, în absența procurorului general sau în imposibilitatea de exercitare a funcțiilor sale, atribuțiile lui sînt exercitate de prim-adjunctul său.

Amintim că în urma discuțiilor purtate cu președintele Parlamentului Marian Lupu, Valeriu Zubco a decis să se autosuspende din funcția de procuror general, pînă la finalizarea urmăririi penale în cazul de la Fălești.

Căldura livrată în ianuarie nu va costa mai mult decît cea din decembrie

Autoritățile au precizat că „Termocom” va livra aceeași cantitate de agent termic, întrucît temperaturile de afară sînt la un nivel cu cele din luna precedentă.

Astfel, circa 34 de mii de apartamente au primit facturi pentru luna decembrie de pînă la 500 de lei. Între 500 și 1000 de lei vor achita proprietarii a 59 de mii de apartamente.

60 de mii de familii vor scoate din buzunare între 1000 și 1500 de lei și doar 20 la sută dintre consumatori vor achita circa 2000 de lei pentru căldură.

Pentru anul curent, bugetul Capitalei va fi redus cu 42 milioane lei

Bugetul Capitalei, pentru anul curent, va fi redus cu 42 milioane lei. Declarația a fost făcută de șefa Direcției Generale Finanțe a Capitalei, Veronica Herța, în cadrul ședinței săptămînale a serviciilor municipale. V. Herța a menționat că reducerea bugetului este motivată de faptul că articolul privind acumulările pentru folosirea drumurilor de către autoturismele înmatriculate în Moldova este exclus din bugetul municipal și trecut la cel național. Potrivit sursei citate, astfel bugetul Chișinăului a pierdut 84 mil. lei, însă jumătate din acești bani vor fi compensați din creșterea taxelor locale.

La rîndul său, primarul Capitalei, Dorin Chirtoacă, a menționat, că anterior, venitul din taxele locale era de circa 80 mil. lei, dar în anul curent, Primăria intenționează să acumuleze 2,24 mldr. lei din aceste taxe. Aceste prognoze sînt parte a proiectului de creștere a taxelor locale, care, actualmente, sînt în fază de discuții cu antreprenorii. „Noi putem reduce pragul acumulărilor așteptate cu maxim 10 la sută pentru a susține parametrii bugetului și pentru a asigura realizarea proiectelor de dezvoltare”, a menționat Dorin Chirtoacă.

Consultările vor continua pînă pe 24 ianuarie curent. În cadrul ședinței Primăriei, pretorii sectoarelor au anunțat că antreprenorii sînt de acord cu majorarea taxelor pentru obiectele comerciale sau a celor de acordare a serviciilor sociale.

Amintim că în decembrie 2012, Consiliul municipal a respins proiectul bugetului Capitalei pentru anul curent, motivul fiind lipsa echilibrului principalului document financiar al Chișinăului.

Subvenții mai mari cu 10% oferite de stat în acest an pentru tinerii agricultori

Tinerii agricultori vor primi în acest an subvenții mai mari cu 10%. Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Vasile Bumacov, a asigurat, în cadrul unei conferințe de presă, că Republica Moldova va avea, în 2013, cu 60 mil. lei mai mult pentru investiții în domeniu.

Potrivit lui V. Bumacov, tinerii din domeniul agricol vor fi susținuți financiar din ce în ce mai mult, ca urmare a numărului mai mare de fonduri din acest an. De asemenea, ministrul a spus că în domeniul zootehnic se vor investi mai mulți bani: „Avem posibilități enorme de export de carne, dar nu există putere financiară. Vom face în așa fel, încît să nu distrugem baza de producere din R. Moldova”.

Bumacov a specificat că deși bugetul de stat prevede pentru agricultorii subvenții de 400 mil. lei, producătorii agricoli vor fi susținuți, în anul curent, cu încă 60 mil. lei, bani acordați de către Comisia Europeană.

Studiu: 42% din locuitorii Republicii Moldova au Internet la domiciliu

Potrivit unui studiu Gallup, doar 42% din locuitorii Republicii Moldova au Internet la domiciliu, în timp ce 58 la sută dispun de alte dispozitive de conexiune în rețea sau nu au acces la ea în genere.

Potrivit studiului, Republica Moldova a fost surclasată de către România (49%), Chile (48%), Lebanon (45%) și Grecia (44%). Printre statele care se clasează după Republica Moldova sînt: Jamaica și Argentina (cîte 41%) precum și Ucraina, Brazilia și Turcia, locuitorii cărora, în procent de 40 la sută, au Internet la domiciliu.

Aceeași sursă menționează că în fruntea topului se află Suedia și Singapore, cu 93%, acestea fiind urmate de Danemarca cu 92 la sută, în timp ce Burundi, Madagascar sau Mali nu au Internet la domiciliu.

Potrivit studiului, în anul 2011, 32% din populația celor 148 de state incluse în clasament au declarat că au Internet acasă. Numărul este în creștere comparativ cu 29% în 2010 și 25 la sută în 2009.

Mai multe autorități publice au fost supuse unei monitorizări anticorupție

Pe parcursul anului 2012, mai multe autorități publice centrale au fost supuse unei monitorizări de funcționare a liniilor telefonice fierbinți anticorupție. Potrivit Asociației Obștești „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției” (CAPC), care a realizat monitorizarea, mai multe ministere nu au o persoană responsabilă de problemele anticorupție și chiar dacă există un telefon de încredere, numărul acestuia este greu de memorat.

Juristul CAPC, Radu Jigău, a menționat, la o conferință de presă, că monitorizarea a presupus efectuarea a două apeluri telefonice, pe parcursul a două luni, la fiecare instituție monitorizată, în total 20 de instituții publice centrale, printre care 16 ministere.

Rezultatele monitorizării arată că 15 din 20 de instituții au asigurat o vizibilitate satisfăcătoare a numărului

de telefon a liniei anticorupție, prin plasarea acestuia pe pagina de start a paginii electronice sau prin crearea unui compartiment distinct. La patru instituții, precum Ministerul Mediului, Ministerul Educației, Ministerul Tehnologiei, Informației și Comunicațiilor, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, numerele liniei fierbinți au fost greu identificate, iar la Ministerul Justiției numărul de telefon anticorupție poate fi aflat doar prin anticamera ministrului. Cel mai bun exemplu este Ministerul Finanțelor, care are plasate la vedere absolut toate datele de contact și persoanele responsabile.

Directorul „Centrului de Analiză și Prevenire a Corupției”, Galina Bostan, a declarat că informația prezentată de autoritățile publice la capitolul acțiunilor anticorupție este parțială. Cel

tîrziu, la începutul lunii martie curent va fi prezentat raportul complet, cu punctajul deplin. Galina Bostan a mai spus că la începutul monitorizării a fost foarte sceptică cu privire la rezultatele acesteia, însă pe parcursul lucrului s-a observat că situația din domeniul anticorupție s-a îmbunătățit.

Directorul „Transparency International-Moldova”, Lilia Carasciuc, a menționat că progresul înregistrat nu este suficient, iar acest lucru este legat de lipsa unui regulament foarte clar privind activitatea liniilor fierbinți anticorupție.

Proiectul „Monitorizarea implementării politicilor anticorupție în autoritățile publice centrale în 2012” este finanțat de Fundația Soros-Moldova și implementat de „Transparency International-Moldova” și „Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției”.

Amenzi pentru gheața de pe trotuare și din curți

Primarul Capitalei, Dorin Chirtoacă, cere ca administratorii de clădiri să fie amendați, în cazul în care nu au grijă ca gheața din curtea blocurilor să fie curățată. Totodată, solicită să fie sancționați și responsabilii pentru curățarea trotuarelor din Capitală.

„Trotuarele sînt pline de gheață și spuneti că s-a lucrat bine. Da, s-a muncit, recunosc și chiar mai bine decît anul trecut, dar nu e de ajuns. E prea mare numărul de persoane care au ajuns la spital din cauza poleiului. Cît privește dezapezirea drumurilor, s-a lucrat bine, dar la capitolul trotuarelor rezultatul nu este vizibil”, a declarat edilul Capitalei.

De asemenea, D. Chirtoacă a spus că este imposibil ca angajații „Exdrupo” să facă față situației: „Cei 500 de muncitori sînt puțini, pentru a reuși să curețe toate curțile blocurilor, dar și trotuarele. Ar fi corect ca și oamenii de rînd să se implice pentru a face curat în fața casei lor. De asemenea, și administratorii de la instituțiile private ar trebui să fie responsabili să-și curățe teritoriul din fața edificiilor. Dar nimeni nu se implică, se uită către Primărie și atît, să nu se cheltuie”.

Edilul Capitalei a declarat că deja mulți dintre administratorii de blocuri trebuiau amendați. „Nimeni nu se așteaptă să fie dezapezite fiecare hudiță și în fața fiecărui proprietar privat. Dar acolo unde sînt locuri aglomerate și publice se cere să fie făcută ordine. Trebuie să recurgem la sancțiuni, în caz contrar, nu se vor învăța minți”, a concretizat primarul Capitalei.

Dorin Chirtoacă le-a ce-

rut responsabililor de la preturi să nu mintă atunci cînd raportează situația din fiecare sector al Capitalei. „Preturile de sector – treziți-vă! Dacă spunem că lucrurile s-au făcut bine și tot e bine, dar situația e cu totul alta, atunci ne arată la televizor. Se arată starea reală a lucrurilor, cum s-a lucrat, acum mă refer la curățarea poleiului și nu e bine dacă se minte. Nu s-a făcut față lucrului așa și spunem. Minciuna are picioare scurte”, a conchis Chirtoacă.

Totodată, primarul general a lansat ideea ca persoanele care au căzut pe gheață, din cauza că nu s-a reușit dezapezirea și curățarea tuturor drumurilor și curților, să poată primi compensații de la Primărie. Este vorba despre aproape 500 de oameni care și-au fracturat mîinile și picioarele de la prima zăpadă și pînă acum.

Potrivit edilului, banii vor acoperi o parte din cheltuielile celor care au ajuns la spital cu diverse traume și fracturi.

Deocamdată, însă, nu se cunoaște suma care va fi acordată. Cert este că se va lua în calcul o diferențiere a gravității pentru a asigura echitatea.

În context, D. Chirtoacă a menționat că pretorii au sancționat doar persoanele fizice, crușind agenții economici, pentru faptul că nu și-au curățat gheața din fața sediilor pe care le au în gestiune.

Șeful Poliției municipale, Silviu Mușuc, susține că 55 de persoane fizice și 11 persoane juridice s-au ales cu procese verbale pentru că nu au curățat zăpada și gheața din fața blocurilor pe care le gestionează.

Dreptul la educație în regiunea transnistreană este încălcat și după condamnarea CEDO

Directorii școlilor cu predare în grafia latină din regiunea transnistreană a Republicii Moldova spun că după condamnarea Federației Ruse de către CEDO, la 19 octombrie, situația chiar s-a înrăutățit. Presiunile și amenințările administrației din regiune s-au intensificat, iar autoritățile de la Chișinău au devenit și mai reci.

sperăm că acest eveniment nu va trece așa prin istorie, fără să fie marcată această zi”, a mai adăugat Eleonora Cercavschi.

Directorul Liceului Teoretic „Alexandru cel Bun”, din Bender, Maria Roibu, a spus că se învață în aceleași condiții dificile, elevii sînt tratați la fel de rău ca și înainte. Acțiuni de intimidare

„Guvernul de la Chișinău nu înțelege ce a avut loc pe data de 19 octombrie, iar unii se arată chiar supărați pe noi. Am așteptat o altă reacție pentru că acești oameni care au depus cererea la CEDO au riscat cu viața. Din partea lor (a autorităților de la Chișinău) există o tăcere de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat”, a declarat directorul Liceului Teoretic „Ștefan cel Mare”, din Grigoriopol, Eleonora Cercavschi.

Sursa citată mai spune că elevii, părinții și profesorii au făcut tot ce au putut ca să-și apere dreptul la autodeterminare, dreptul de a studia nestingherit în limba maternă, cu grafie latină. Acum e rîndul autorităților să facă ceva. „Ceea ce a depins de noi, noi am făcut. Noi am adus victorie Republicii Moldova. Dar nici mulțumesc nu ni s-a spus, nimeni nu a spus dacă am făcut bine sau rău. Noi am riscat, aducînd această victorie. Dar

există pînă în prezent. Direc-

toarea a spus că a sperat ca după această condamnare copiii să aibă acces la literatură în limba română, lucru care nu s-a întîmplat.

Directorul Liceului „Mihai Eminescu”, din Dubăsari, Ion Popușoi, a menționat că de parcă nici nu a existat acea condamnare a Federației Ruse. Au fost făcute cîteva declarații din partea administrației de la Tiraspol că situația se va îmbunătăți, dar la modul practic, încă nu s-a întîmplat nimic.

Pe 19 octombrie 2012, CEDO a condamnat Rusia în dosarul școlilor cu predare în grafia latină din regiunea transnistreană. Sentința a fost pronunțată după 8 ani de la depunerea dosarului. CEDO a recunoscut violarea dreptului la educație de către Federația Rusă. În același timp, Înalta Instanță a stabilit că Republica Moldova nu se face vinovată de această încălcare.

Protecția cardurilor bancare de fraude cibernetice

Privit datelor statistice, în ultimii ani, în Republica Moldova numărul posesorilor de carduri bancare a crescut, la fel și numărul bancomatelor. Cetățenii noștri continuă să folosească cardurile bancare, preponderent, pentru extragerea de numerar, iar întru determinarea creșterii plăților fără numerar, autoritățile vor să extindă infrastructura pentru operațiuni cu cardul.

Astfel, în cazul în care și numărul tranzacțiilor, prin intermediul cardului, este în creștere, utilizatorii acestui tip de instrument bancar sînt expuși unor riscuri semnificative și trebuie să cunoască o serie de măsuri importante pentru protejarea datelor bancare, atât în lumea reală, cât și în cea virtuală. Protecția cardului bancar trebuie făcută tot timpul, prin câteva metode simple. În această arie de preocupări, pentru protecția de unele fraude cibernetice în timpul tranzacțiilor efectuate prin intermediul cardurilor bancare, Ministerul Afacerilor Interne vine cu următoarele recomandări către cetățeni:

- la retragerea banilor de pe card de la un ATM, în special cînd sînteți peste hotarele țării sau în altă localitate, trebuie să utilizați un terminal situat în locuri publice, din zonele centrale sau comerciale ale orașului. Preferabil ar fi un terminal din incinta unor bănci sau la sediile acestora;

- asigurați-vă că terminalul ATM nu a fost modificat. Trebuie verifi-

cate vizual fanta de acces a cardului, ecranul și tastatura. Dacă se observă urme de lipici, crăpături în plastic, folii lipite peste tastatură sau orice alt semn suspect, utilizatorii sînt sfătuiți să întrerupă tranzacția și să anunțe poliția și banca;

- asigurați-vă că absolut nimeni nu vede codul PIN pe care îl introduceți, iar pentru prevenirea situației de aflare a codului dumneavoastră PIN, cu ajutorul unor dispozitive video instalate ilegal, acoperiți cu cealaltă mîna tastatura în timpul introducerii codului;

- activați notificarea prin SMS pentru orice plăți făcute din contul de card, dacă banca oferă acest serviciu;

- după concedii și vacanțe, verificați extrasul de cont, iar în situația depistării unor tranzacții suspecte, anunțați imediat banca, dacă este cazul. Tranzacția poate fi refuzată dacă există motive întemeiate, iar banca este obligată să ajute utilizatorul să-și recupereze banii;

- nu scăpați din vedere cardul și

asigurați-vă că semnați un singur bon de plată cînd efectuați plăți în magazin, restaurant, benzinărie, hotel etc. Deseori, fraudatorii strecoară sub chitanță o altă foaie cu indigou, pe care este trecută o sumă mai

mare de bani;

- nu păstrați codul PIN împreună cu cardul, scris pe hîrtie sau în telefonul mobil. Cel mai bine ar fi să-l memorizați.

Odată cu creșterea accelerată a comerțului online, utilizatorii s-au obișnuit să folosească și alte servicii care acceptă plata cu cardul – de la rezervări de vacanțe, la asigurări de mașini sau achiziții de produse. Comercianții implementează mecanismele necesare pentru prevenirea

furtului și fraudei, însă există și o serie de măsuri recomandate, care merită reținute:

- protejați-vă calculatorul prin instalarea cel puțin a unei soluții antivirus actualizat și a unui firewall.

De asemenea, este foarte important ca sistemul de operare și programele utilizate să fie cu update-urile curente;

- nu utilizați pentru plăți online calculatoare virușate sau care aparțin altor persoane;

- fiți atenți la oferte, în special la ofertele-șoc, care promovează produse la prețuri exagerat de mici, comparativ cu majoritatea comercianților. Pagina respectivă poate fi

un site de phishing;

- fiți atenți la site-urile accesate. Infactorii cibernetici obișnuiesc să copie design-ul unor site-uri cunoscute și să creeze pagini web false, utilizate pentru colectarea datelor bancare și a datelor de autentificare;

- fiți atenți la introducerea datelor personale. La procurarea unui produs online este necesară introducerea datelor bancare și adresei de livrare, însă majoritatea site-urilor

false cer acest lucru chiar din momentul accesării acestora, lucru care este inutil și suspect. Evitați astfel de magazine online;

- efectuați cumpărături numai de pe paginile criptate. Criptarea este esențială pentru magazinele online, iar cele care o folosesc vor afișa în bara de adresă a browser-ului o conexiune de tip https („s”-ul vine de la „secured”, este o conexiune http securizată). Indicii ale unei conexiuni criptate pot fi simbolul în formă de lacăt sau afișarea barei de adresă cu o culoare diferită;

- folosiți pentru cumpărături online un card separat, cu o limită scăzută de credit. Dacă datele acestui card sînt compromise, paguba este mult mai mică decît în cazul în care fraudă ar fi afectat cardul de economii sau cel de salariu;

- utilizați parole complexe, formate din litere, cifre și caractere speciale. Parolele de tip „123456” nu vor fi niciodată sigure. De asemenea, este recomandat să aveți parole unice pentru fiecare serviciu online – parolă separată pentru e-mail, parolă separată pentru rețele sociale, parolă separată pentru contul online banking.

Urmînd aceste sfaturi, fraudele bancare pot fi cu succes evitate, mai ales în perioadele tumultuoase ale anului, cînd foarte mulți oameni folosesc cardurile pentru diverse tranzacții.

Cor. DREPTUL

Prevenirea faptelor antisociale, condiționate de consumul abuziv de alcool: Evitați compania alcoolicilor, nu-i enervați și nu-i încurajați

Datele statistice denotă că cele mai multe infracțiuni în stare de ebrietate se comit în perioada sărbătorilor, cînd cantitatea băuturilor alcoolice consumate sporește.

Pe parcursul anului 2012, la comiterea infracțiunilor în stare de ebrietate au participat 1911 persoane (în 2011 - 321 persoane), de către această categorie de infractori au fost comise 3176 infracțiuni, (în 2011- 2194 infracțiuni).

Șefii de post și ofițerii operativi de sector, au încheiat, conform prevederilor art.355 C.civ. (Consumul de băuturi alcoolice și apariția sub influența acestora în locuri publice), 6974 procese verbale contravenționale, în 2011- 4661 procese verbale contravenționale.

Totodată, din categoria nominalizată, pentru examinare medicală la comisia de expertize narcologice au fost

prezentate 3585 persoane bolnave de alcoolism cronic, (în 2011 - 4476 persoane). Pe parcursul anului precedent, în adresa comisiilor de profil ale autorităților administrației publice locale au fost înaintate 1695 demersuri, inclusiv privind inițierea procedurilor de aplicare a supravegherii medicale prin dispensarizare în condițiile Legii nr. 713 din 06.12.2006 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope.

Și cum șirul sărbătorilor de iarnă se încheie pe 19-20 ianuarie, cînd creștinii sărbătoresc Boboteaza și Sfîntul Ion Btezătorul, Ministerul Afacerilor Interne, reieșind din cele indicate, vine cu următoarele recomandări:

- evitați, pe cît e posibil, compania unor persoane alcoolice. Dacă nu este cu putință, evitați orice conflict cu aceștia, nu-i jigniți și nu-i încurajați;

- nu încurajați sub nicio formă consumul de băuturi alcoolice! Beția este principala cauză care favorizează majoritatea infracțiunilor cu

viololență, uneori cu consecințe fatale;

- evitați certurile în familie, mai ales cele generate de consumul de alcool, lipsa unui loc de muncă, gelozie, relații extraconjugale sau neonorarea obligației de întreținere. În aplanarea unor astfel de conflicte acționați cu tact și răbdare, neținînd cont de emotivitatea firească ce se instituie în asemenea cazuri;

- dacă un membru al familiei este

iritat, fiind aflat sub influența băuturilor alcoolice sau are tendințe de agresivitate, feriți din calea acestuia orice obiecte tăietoare, înțepătoare sau contondente;

- ocoliți grupurile de persoane aflate sub influența băuturilor alcoolice sau cele care manifestă un comportament agresiv;

- consumul de băuturi alcoolice în stradă constituie o contravenție. De asemenea, vă poate transforma în victimele unor evenimente rutiere sau puteți deveni subiectul unor infracțiuni cum ar fi: tîlhării, vătămări corporale, violuri etc.;

- evitați frecventarea locurilor și mediilor unde se adună persoane dubioase, se consumă alcool, droguri sau se practică jocuri de noroc. Intrînd în anturajul acestora, puteți fi determinată să comiți infracțiuni sau să deveniți victime;

- nu consumați în mod abuziv băuturi alcoolice chiar dacă „buzunarul” vă permite sau prietenii vă îndeamnă la acest lucru;

- consumul de alcool nu este numai dăunător sănătății, dar generează și un comportament agresiv, de la o banală ceartă se poate ajunge la scandal, altercații, tîlhărie, viol sau chiar omor;

- nu acceptați invitația sau compania persoanelor necunoscute, chiar și de sex feminin, cînd sînteți sub influența alcoolului. Astfel de persoane pot fi complicele unor tîlhării, spărgători etc.;

- în plan educativ, cel mai important lucru pe care îl puteți face este să vă ajutați copilul să adopte o atitudine corectă în privința consumului abuziv de alcool, oferindu-i un exemplu pozitiv. Dacă dumneavoastră consumați alcool, acest lucru poate avea un efect nefast asupra copilului.

România dorește ca UE să încheie acorduri de asociere cu Republica Moldova, Georgia și Ucraina

România se pronunță pentru încheierea de acorduri de asociere între Uniunea Europeană și Republica Moldova, Georgia și Ucraina, a afirmat ministrul român de Externe, Titus Corlățean, la reuniunea informală „Snow Meeting”, desfășurată la Trakai, Lituania.

Ministerul Afacerilor Externe (MAE) informează că în marja reuniunii informale „Snow Meeting”, desfășurată recent la Trakai, ministrul Afacerilor Externe, Titus Corlățean, a susținut alocuțiuni în cadrul panelurilor pe teme „Europa și Eurasia”, respectiv „Viitorul Summit privind Parteneriatul Estic” de la Vilnius.

„Referindu-se la evoluțiile geopolitice actuale, demnitarul român a pledat pentru acordarea unei perspective europene clare Republicii Moldova și altor parteneri europeni, care respectă cerințele UE. În acest context, el a precizat că România se pronunță pentru încheierea de acorduri de asociere cu Republica Moldova, precum și cu Georgia și Ucraina”, se precizează în comunicatul MAE.

Ministrul Corlățean a mai

subliniat în cadrul discursurilor că „este nevoie de o abordare strategică a Parteneriatului Estic, însoțită de măsuri de sprijin”, evocînd în acest sens proiectul românesc de finalizare a interconectorului de gaze Iași - Ungheni.

Potrivit MAE, în cadrul reuniunii „s-a conturat concluzia că R. Moldova poate fi considerată „povestea de succes” a Parteneriatului Estic, ceea ce justifică așteptările privind un rezultat pozitiv în cadrul Summitului, care se va desfășura la Vilnius, în toamna acestui an”.

Astfel, „reuniunea informală de la Trakai a constituit un bun prilej pentru conturarea unor dintre temele care se vor regăsi pe agenda Summitului privind Parteneriatul Estic, ce va fi organizat de viitoarea Președinție lituaniană a Consiliului UE”, se mai arată în sursa citată.

În marja acestei reuniuni informale, ministrul Titus Corlățean a avut întrevederi cu omologii, Linas Linkevicius (Lituania), Carl Bildt (Suedia), Miroslav Lajcak (Slovacia), Edgars Rinkevics (Letonia) și Maia Panjikidze (Georgia).

Dreptul la sănătatea reproductivă este un privilegiu de care trebuie să beneficieze orice femeie

Centrul de Instruire în Domeniul Sănătății Reproductive (CIDSR) a lansat Linia de încredere pentru Femei 0800-088-08. Zilnic, sute de femei sună pentru a primi răspuns la întrebările ce țin de domeniul sănătății reproductive.

Aici, doamnele sînt invitate să sune pentru a primi răspuns la întrebările ce țin de domeniul reproductivității. Acestea variază de la sarcina complicată și infecțiile asociate acesteia, prevenirea (vaccinarea) cancerului de col uterin la maladiile sexual-transmisibile. De asemenea, poate fi primită o consultație în privința planificării familiei, sarcinii nedorite și contracepției. În cazuri dificile, operatorii sînt susținuți de o

echipă de medici competenți, cunoscuți la nivel național și internațional:

Rodica Comendant, medic ginecolog, d.ș.m., conferențiar universitar;

necolog, d.ș.m., conferențiar universitar.

Telefonul de încredere pentru femei este un proiect social ce are menirea de a crește gradul de conștientiza-

Moldova conceptul avortului în siguranță, ca fiind dreptul incontestabil al femeilor; implementarea metodelor de avort și contracepție recomandate de Organizația Mondială a Sănătății.

Linia telefonică a fost lansată în cadrul CIDSR, www.sanataefemeii.md. Centrul colaborează strîns cu catedra Obstetrică Ginecologie a USMF „Nicolae Testemițanu”, SCM N1, Centrul Național de Sănătate a Reproducerii și Genetică Medicală al Republicii Moldova. CIDSR face parte din rețeaua europeană de organizații ce activează în domeniul drepturilor și sănătății sexuale și reproductive ASTRA și Uniunea Internațională a Controlului de Cancer (UICC).

Dreptul la sănătatea reproductivă este un privilegiu de care trebuie să beneficieze orice femeie.

Stelian Hodorogea, medic ginecolog, d.ș.m., conferențiar universitar;

Irena Digol, medic gi-

re a populației privind drepturile sexual-reproductive, de a promova în rîndul membrilor comunității Republicii

Recomandări pentru automobiliști în sezonul de iarnă

Sîntem în plin sezon de iarnă, cînd condițiile meteo sînt nefavorabile, iar numărul accidentelor rutiere devine din ce în ce mai mare. Ținînd cont de această situație îngrijorătoare, Poliția rutieră recomandă participanților la trafic să respecte cu strictețe Regulamentul circulației rutiere.

Adaptarea vitezei de deplasare la condițiile meteo-rutiere; atenția maximă; echiparea automobilului, în corespundere cu sezonul rece; informarea privind traseul de deplasare – acestea sînt doar cîteva dintre recomandările stabilite de Poliția rutieră, potrivit unui comunicat al Direcției Informare și Relații Publice a MAI.

De asemenea, agenții de circulație recomandă conducătorilor auto să adopte o manieră calmă de conducere, fără bruscare comenzilor vehiculelor, să efectueze fiecare manevră doar după o asigurare temeinică, să utilizeze, preponderent, frîna de motor și să evite efectuarea depășirilor, care, în aseme-

nea condiții meteo-rutiere, se dovedesc a fi extrem de periculoase.

Nu urcați la volan înainte de a verifica buna funcționare a sistemelor de frînare, direcție și iluminare. Curățați bine mașina, asigurîndu-vă că parbrizul, farurile, stopurile și oglinzile laterale vă oferă vizibilitate maximă asupra drumului.

Folosiți pneuri de iarnă, nu înainte însă de a verifica presiunea acestora, avînd în portbagaj un cablu de tractare, vestă reflectorizantă, un triunghi reflectorizant pentru semnalizarea accidentelor, o trusă medicală și o lopată pentru îndepărtarea zăpezii.

Totodată, trebuie să țineți cont de faptul că în condițiile în care carosabilul este umed și se formează ceață, prudența este factorul esențial în deplasare. Semnalizați din timp orice manevră pe care intenționați să o efectuați și nu vă aventurați în depășiri care vă pot pune în pericol atît pe dumneavoastră, cît și pe ceilalți participanți la trafic. Pentru

un plus de siguranță, se impune mărirea distanței în mers între vehicule, pentru a putea opri în condiții optime, atunci cînd situația o cere.

Cît privește șoferii începători, agenții rutiere le recomandă, pe cît posibil, evitarea conducerii autovehiculului în condiții de drum lunecos, pe timp de noapte sau pe distanțe mari, deoarece nu au destulă experiență, și în acest caz, riscul implicării în accidente rutiere devine unul major.

În același timp, MAI vine cu recomandări și pentru pietoni. Prin urmare, acestora li se recomandă să fie deosebit de atenți atunci cînd intenționează să traverseze partea carosabilă, să circule numai pe trotuar, iar cînd trotuarul lipsește, să se deplaseze pe acostamentul din partea stîngă a drumului, pe sensul de mers, iar dacă sînt nevoiți să circule pe marginea drumurilor naționale să poarte pe haine o sursă de lumină reflectorizantă, vizibilă din ambele sensuri.

Cor. DREPTUL

Numere de înmatriculare speciale pentru mașinile moldovenilor. Cît costă cea mai scumpă plăcuță făcută la comandă

Aproximativ 2500 de moldoveni și-au luat, începînd din noiembrie 2011, numere de înmatriculare speciale pentru mașini. Mai mult de jumătate dintre comenzi au fost făcute de locuitorii Capitalei. Cel mai scump număr de înmatriculare, făcut la comandă, costă aproape patru mii de lei, iar cel mai ieftin - de 10 ori mai puțin.

Din noiembrie 2011, în Moldova au fost puse în circulație plăci noi de înmatriculare. Tot atunci au fost stabilite și taxele pentru numerele speciale. Prețul crește în funcție de numărul semnelor comandate. Cel mai scump costă solicitarea unei combinații din două litere diferite și o cifră. Majoritatea numerelor speciale au fost eliberate pînă în prima jumătate a anului trecut, apoi cererea s-a micșorat.

„Aceste numere nimeni nu le schimbă. Dacă ai alt mijloc de transport, numere-

le respective sînt atribuite și mijlocului de transport respectiv. Nu se comandă alte numere, ele rămîn în circuit”, a menționat șeful Secției înmatriculare a vehiculelor, Ion Codru.

Oamenii cred că posesorii unor astfel de numere vor să iasă în evidență. „Mie îmi place. Cred că le iau pentru a arăta că sînt mai buni decît alții”, a spus o persoană.

„Cred că au prea mulți bani și n-au unde să-i investească. Mai bine ar face o donație, la o casă de copii, la o casă de bătrîni”, a afirmat o femeie.

„Nu știu ce vor să arate. Poate o fac pentru ca să-i poată recunoaște prietenii”, a menționat un bărbat.

În 2012, au fost eliberate aproximativ 55 de mii de numere de înmatriculare. Autoritățile nu mai pun în circulație, din 2011, numere de înmatriculare ce au combinații de litere care formează cuvinte obscene sau caragioase.

Președintele României vine la Chișinău

Președintele român, Traian Băsescu, vine la Chișinău. Liderul de la Cotroceni se va afla în Moldova timp de o zi, pe 1 februarie, la invitația președintelui Nicolae Timofti.

Informația a fost anunțată de premierul Vlad Filat, în cadrul unei întâlniri cu bloggerii.

În cadrul vizitei, Traian Băsescu se va întîlni cu mai mulți oficiali moldoveni.

Invitația a fost lansată în luna mai, de către președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, în timpul vizitei la București.

Aceasta este a patra vizită pe care șeful statului român o va efectua în Basarabia. Ultima vizită oficială întreprinsă la Chișinău de președintele român a fost în 2010. Astfel, liderul de la Cotroceni s-a întîlnit cu președintele interimar de atunci, Mihai Ghimpu, și cu primarul municipiului Chișinău, Dorin Chirtoacă.

De asemenea, Traian Băsescu a făcut o „baie” de mulțime în centrul Chișinăului și a mers la mormîntul poetului Grigore Vieru.

Ce trebuie să facem în cazul în care sîntem implicați într-un accident rutier

Nimeni nu este scutit de pericolul unui accident rutier, indiferent de rigurozitatea respectării regulilor de circulație. Prin urmare, în astfel de situație se poate afla orice șofer, iar dacă acțiunile noastre vor fi în conformitate cu recomandările stipulate mai jos, vom reuși să diminuăm din intensitatea problemelor survenite.

Așadar, potrivit unui comunicat al Direcției Informare și Relații Publice a MAI, după survenirea accidentului, este important să reținem următoarele date: data și ora producerii accidentului, diverse

reper pentru o mai bună localizare a locului unde s-a petrecut acesta (kilometrul în dreptul căruia s-a întîmplat accidentul, conform bornelor amplasate în adiacența părții carosabile, sau denumirea străzii/ numărul imobilului, dacă acesta a avut loc în oraș). De asemenea, este foarte important să reținem numerele de înmatriculare ale altor unități de transport, implicate în accident, mai ales în cazul în care unul sau mai mulți șoferi se eschivează de la locul accidentului. Se recomandă, în astfel de situații și identificarea martorilor oculari.

Totodată, este imperios necesar să anunțăm Poliția la numărul de telefon 902. Dacă nu sînt victime, iar părțile implicate în accident au ajuns la un numitor comun privind circumstanțele și vinovăția, mijloacele de transport pot fi îndepărtate de pe carosabil, iar participanții urmează a se deplasa de sine stătător la cea mai apropiată unitate de poliție, pentru a întocmi actele de constatare.

În cazul în care accidentul rutier s-a soldat cu victime, este necesară așteptarea sosirii echipajului de poliție, a ambulanței și a serviciului de

descarcerare, dacă este cazul. Automobilul nu trebuie mutat de pe carosabil. L-a fel, este necesară acordarea primului ajutor victimelor.

După survenirea accidentului, trebuie să conectăm semnalul de avarie precum și să amplasăm pe carosabil triunghiul reflectorizant pentru a a-i atenționa pe ceilalți participanți la trafic despre imposibilitatea deplasării ulterioare a automobilului nostru.

Referitor la participanții la trafic, în cazul în care au observat accidentul, ei trebuie să se oprească pentru a acorda primul ajutor victi-

melor, în limita posibilităților.

Ca persoană implicată, nu trebuie să părăsim locul accidentului. Eschivarea de la fața locului a persoanei vinovate de producerea accidentului este pasibilă de pedeapsă contravențională sau penală, în funcție de gravitatea cazului.

Șoferilor implicați în accident, li se recomandă să nu consume alcool sau medicamente cu efect halucinogen, calmante, imediat după producerea lui, pentru a nu induce în eroare rezultatele expertizei medico-legale la alcoolemie.

Cor. DREPTUL

Prima fază a proiectului „Construirea încrederii între ambele maluri ale râului Nistru – pregătirea profesională a experților în politici publice” a luat sfârșit

Prima fază a proiectului „Construirea încrederii între ambele maluri ale râului Nistru – pregătirea profesională a experților în politici publice” a luat sfârșit. Proiectul a fost desfășurat cu suportul financiar al National Endowment for Democracy (NED).

Ultima masă rotundă desfășurată în cadrul proiectului a avut loc recent, în orașul Camenca, pe malul stîng al Nistrului. La reuniune au participat reprezentanții ai societății civile din Moldova și Transnistria care au făcut bilanțul activității în cadrul proiectului, trecînd în revistă rezultatele celor șase mese rotunde tematice desfășurate pe parcursul lunilor august-decembrie 2012, în Ucraina, Moldova și Transnistria. De asemenea, participanții la eveniment au schițat posibilele subiecte ce ar putea fi abordate în 2013, în cazul în care proiectul va continua.

Ei au remarcat importanța proiectului în condițiile în care există foarte puține contacte umane între experți, comunitatea academică și societatea civilă de pe ambele maluri ale Nistrului. „Implicarea potențialului uman, extrem de valoros, prin asemenea activități desfășurate cu regularitate, are capacitate de a ne permite să menținem relații apropiate și să cooperăm eficient, chiar și în condițiile în care politicienii eșuează în a găsi soluții de compromis”, a remarcat Dmitrii Gavrilov,

directorul organizației „Casa comună” din Tiraspol.

Unii reprezentanți ai societății civile din Transnistria au vorbit despre importanța extinderii grupurilor țintă care beneficiază de proiect. Reprezentanta organizației din Rîbnitza „Perspectiva”, Oxana Egorova, a remarcat „necesitatea stringentă de a cuprinde prin proiect și asociațiile care se află în afara Chișinăului și Tiraspolului, deoarece interesul acestora este chiar mai mare”.

Posibilele subiecte de discuție pentru anul 2013 vizează relația dintre cultura de masă și cultura de elită, combaterea corupției pe ambele maluri ale râului Nistru, evoluția societății civile în Moldova și în Transnistria, procesele de formare a liderilor în regiune, dezvoltarea ecoturismului, independența mass-media în condiții de oligarhie și autoritarism, sportul ca element coagulant, bune practici în elaborarea și promovarea proiectelor etc.

În mod tradițional, participanții la eveniment au vizitat locurile pitorești din împrejurimi, deplasîndu-se în satul Rașcov pentru a vedea biserica catolică și ruinele sinagogii din localitate. De asemenea, aceștia au participat la liturghia de seară de la mănăstirea Japca, de pe malul drept al râului Nistru.

IDIS „Viitorul”

Expert IDIS: Despre reușitele remodelării economiei naționale

Actualul model de funcționare a economiei Republicii Moldova este bazat pe consum, care în proporții mari este finanțat din remiteri. Această paradigmă reprezintă o provocare, în pofida faptului că permite țării să se dezvolte fără a implica eforturi sporite pen-

„În aceste condiții se impune schimbarea modelului de funcționare a economiei naționale. După criza din 2009, una din sarcinile de bază pentru asigurarea dezvoltării calitative a Republicii Moldova a devenit „remodelarea” economiei naționale. În rezultatul procesului de transformare economică a țării, „motoarele” creșterii trebuie să devină investițiile și exportul”, recomandă autorul. Această viziune este expusă în principalele documente de politici: Programul de activitate a Guvernului pentru 2011-2014 „Libertate, Democrație, Bunăstare” și Strategia Națională de Dezvoltare a Republicii Moldova 2012-2020 „Moldova 2020”.

tru menținerea ei, consideră expertul IDIS „Viitorul”, Alexandru Fala. Concluziile sînt prezentate în noua ediție a „Buletinului de Politică Externă” cu genericul „Reușitele remodelării economiei naționale”.

Autorul consideră că odată cu absorbția migranților de către țările gazdă și reuniunea peste hotare cu familiile lor, va fi improbabil de menținut un flux masiv de remiteri pe termen lung.

Moldova, calitatea sporită a acestuia fiind condiția primordială pentru fortificarea unui model de creștere bazat pe exporturi și investiții.

În cazul Republicii Moldova, inițierea și dezvoltarea afacerilor din sectorul productiv nu poate să se realizeze fără orientarea spre piețele de peste hotarele țării. Republica Moldova este un stat mic, cu o piață ce are un potențial redus, condiții în care este greu de realizat

economii de scară – această circumstanță impune agenții economice care doresc afaceri mari să se orienteze spre piețe externe. Pe de altă parte, în mod cert, procesele de producție la firmele din țară nu pot fi realizate fără importuri. Pentru mediul de afaceri autohton, aceste condiții fac deosebit de importante două aspecte: existența și calitatea infrastructurii de transport și ușurința realizării tranzacțiilor trans-frontaliere. În aceste condiții, Guvernul Republicii Moldova trebuie să orienteze eforturile considerabile spre reabilitarea și extinderea infrastructurii de transport și asigurarea unui proces real de reformare a Serviciului Vamal, explică Alexandru Fala.

Precizăm că „Buletinul de Politică Externă” reprezintă o serie de analize, scrise de experți locali și străini, dedicate celor mai importante subiecte de politică externă, dezvoltărilor majore din Marea Neagră, cooperării cu organizațiile internaționale și activităților de menținere a păcii din regiune. Buletinul este distribuit în format electronic oficialilor europeni, fiind destinat în primul rînd publicului extern. Asta pentru a o oferi informații obiective despre progresele Republicii Moldova în eforturile sale de apropiere de Uniunea Europeană. Publicația apare cu sprijinul financiar al Fundației „Soros-Moldova”.

IDIS „Viitorul”

Pîngerea unei moldovence la CEDO a dus la condamnarea statului român

CEDO a condamnat România pentru încălcarea drepturilor unei moldovence de a beneficia de condiții de detenție adecvate.

La 8 ianuarie 2013, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului (CEDO) a adoptat hotărîrea Retunscăia v. România (nr. 25251/04), în care a găsit vinovat statul român de încălcarea drepturilor unei moldovence, garantate de Articolul 3 (interzicerea torturii) din Convenția Europeană. Astfel, pentru nerespectarea condițiilor de transportare și detenție pe durata procedurilor penale, statul român a fost obligat să-i achite reclamantei un prejudiciu moral în sumă de 3000 euro.

Reclamanta, Alisa Retunscăia, s-a născut în 1979 și locuiește în Chișinău (Moldova).

La 14 aprilie 2003, Tribunalul București a condamnat-o pe reclamantă pentru comiterea infracțiunilor de trafic de droguri, aducerea ilegală a drogurilor în România, consumarea ilegală a drogurilor, falsificarea documentelor de identitate și trecerea ilegală a frontierei cu aplicarea pedepsei, cu închisoarea pe un termen de 6 ani. Atît procurorul, cît și reclamanta au atacat sentința cu apel. La 4 septembrie 2003, Curtea de Apel București a decis menținerea sentinței stabilite de Tribunalul București. Ambele părți au declarat recurs. La 10 februarie 2004, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins recursul reclamantei ca fiind nefondat și a menținut deciziile instanțelor inferioare.

La 26 noiembrie 2002, reclamanta a fost plasată în arest preventiv într-o celulă din Secția de poliție București, unde a stat pînă la 19 decembrie 2002. Condițiile de detenție au fost subiect de dispută dintre reclaman-

tă și Guvern. Reclamanta s-a plîns că a fost deținută într-o celulă infestată cu gîndaci și alte insecte. De asemenea, ea s-a plîns că celula era supraaglomerată și erau doar zece paturi pentru treizeci de oameni, care trebuiau să facă rînd pentru a dormi. În plus, celulele nu erau asigurate cu apă caldă, nu dispuneau de ventilație, spații pentru exerciții fizice și nici de trusă medicală. Reclamanta susține că televizorul și lumina electrică erau conectate continuu, ceea ce crea dificultăți în a putea dormi.

De asemenea, reclamanta a invocat că pe durata procedurilor penale, ea a fost transportată de 9 ori într-o dubă supraaglomerată și că celula tribunalului în care a fost deținută pe parcursul procesului de judecată era murdară, ticsită de oameni și nu avea ventilație. În plus, existau doar două bănci pentru cele 20 de persoane care se aflau în celulă. Din această cauză, reclamanta a trebuit să stea pe betonul rece mai bine de patru ore. Pe durata perioadei de așteptare, reclamantei nu i-au fost asigurate alimente sau apă și a avut acces limitat la WC.

Reclamanta s-a plîns în fața CEDO, în temeiul Articolului 3 din Convenție, că pe durata arestului preventiv, ea ar fi fost supusă relelor tratamente. De asemenea, aceasta s-a plîns de condițiile de detenție în secția de poliție, în transportul destinat reținuților și în celulele tribunalelor.

Articolul 3 din Convenție prevede că „Nimeni nu va fi supus torturii sau tratamentelor inumane sau degradante”.

CEDO a reținut că Guvernul român nu a putut să ofere o descriere detaliată a condițiilor în care reclamanta a fost transportată spre și

de la tribunal. În orice caz, Curtea constată că informațiile prezentate de Guvernul român confirmă afirmațiile reclamantei că spațiul personal în timpul transportului era insuficient. Astfel, Guvernul a indicat că ducele utilizate pentru transportul reclamantei pot avea între 41, 45 și 51 de scaune, dintre care 7 locuri sînt destinate pentru ofițerii de poliție însoțitori. De aici, rezultă că reclamanta a fost transportată de fiecare dată împreună cu alți 41 - 63 de deținuți, care nu numai că depășește maximul capacității invocat de Guvernul român, dar și presupune acordarea unei suprafețe mai mici de 0,5 metri pătrați necesar pentru spațiul intim. Totodată, Guvernul român nu a furnizat oarecare date oficiale privind durata detenției sau condițiile de detenție din celulele tribunalului în care a fost reținută reclamanta. Curtea Europeană a acceptat, prin urmare, declarațiile reclamantei și a constatat că ea a fost ținută în condiții inumane și supraaglomerate pe parcursul detenției sale în tribunal.

Prin urmare, reclamanta a fost supusă unui tratament inuman și degradant, cu încălcarea Articolului 3 din Convenție. Cu titlu de prejudiciu moral, CEDO a acordat reclamantei suma de 3000 euro. Hotărîrea poate fi accesată pe site-ul CEDO.

În context, menționăm că, condițiile de detenție din penitenciarele și locurile de detenție preventivă din Republica Moldova fac obiectul mai multor condamnări la CEDO, în temeiul Articolului 3 din Convenție, printre cauzele cele mai relevante fiind: Ostrovar, Becciev, Ciorap, Paladi, Malai, Popovici, Valeriu și Nicolae Roșca, Stepuleac, Gavrilovici, Străisteanu și alții.

CEDO a condamnat din nou Republica Moldova

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului (CEDO) a condamnat din nou, marți, 15 ianuarie, Republica Moldova într-un dosar în care au fost reclamate condiții inumane de detenție.

Statul urmează să achite reclamantului suma de cinci mii de euro cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul cauzat și 1500 de euro pentru costuri și cheltuieli de judecată.

Potrivit Asociației „Juriștii pentru Drepturile Omului”, reclamantul, Valeriu Mitrofan, a fost deținut șapte luni în Penitenciarul nr. 13, într-o celulă de 26 de metri pătrați, în

care se mai aflau alți 14 deținuți. Încăperea nu era ventilată, nu a fost niciodată curățată, veceul nu era separat de restul celulei, saltea sa era plină de insecte parazite, iar hrana era de calitate proastă.

• La solicitarea cititorilor

Reguli generale privind adopția

Persona poate fi adoptată doar pînă la împlinirea vârstei de 18 ani. Prin derogare de la regula menționată, persoana care a dobîndit capacitate deplină de exercițiu pînă la vârsta de 18 ani poate fi adoptată numai în cazul în care adoptator este persoana sau familia care a crescut-o, dacă a conviețuit cu acestea nu mai puțin de 3 ani pînă la depunerea cererii de adopție. Separarea fraților prin adopție, precum și adopția acestora de către persoane sau familii diferite sînt interzise, cu excepția cazurilor cînd această cerință contravine interesului superior al copilului sau cînd unul dintre frați nu poate fi adoptat din motive de sănătate. Lista maladiilor care permit separarea fraților prin adopție se elaborează de autoritatea centrală a ocrotirii sănătății și se aprobă de Guvern.

Legea interzice adopția între frați. Adopția unui copil de către mai mulți adoptatori se interzice, cu excepția cazului în care aceasta se face de către ambii soți simultan. Prin derogare de la această cerință, poate fi în-

cuviniată o nouă adopție în cazul în care:

a) adoptatorul sau soții adoptatori au decedat, adopția anterioară fiind considerată desfăcută la data rămîinerii irevocabile a hotărîrii judecătorești de încuviințare a noii adopții;

b) adopția anterioară a în-

ani. Cu abatere de la regula în cauză, instanța de judecată poate încuviința adopția chiar dacă diferența de vîrstă între copil și adoptator este mai mică de 18 ani, dar în niciun caz mai puțin de 16 ani. De asemenea, prin derogare de la aceeași regulă, în cazul adopției este suficient ca doar unul dintre soți să aibă împlinită vîrsta de 25 de ani.

Nu pot adopta copii persoanele:

a) decăzute din drepturile părintești;

b) care suferă de boli psihice și de alte maladii care fac imposibilă îndeplinirea drepturilor și a obligațiilor părintești (lista contraindicațiilor medicale pentru persoanele care intenționează să adopte copii se aprobă de Guvern);

c) care se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere a copiilor

biologici;

d) care au adoptat anterior copii, însă nu și-au exercitat corespunzător obligațiile părintești și sînt decăzuți din exercițiul acestor drepturi sau copilul este luat din grija lor în temeiul unei hotărîri judecătorești, fără decădere din drepturi;

e) exonerate de obligațiile de tutore sau de curator din cauza îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor;

f) care au prezentat documente sau informații false pentru încuviințarea adopției;

g) care au fost condamnate pentru săvîrșirea unor infracțiuni intenționate: contra vieții și sănătății persoanei; contra libertății, cinstei și demnității persoanei; referitoare la viața sexuală; contra familiei și copiilor.

Adoptatorii trebuie să îndeplinească garanțiile morale și condițiile materiale necesare dezvoltării multilaterale și armonioase a personalității copilului. Adopția copilului de către soți este permisă numai în cazul în care căsătoria lor durează de cel puțin 3 ani pînă la momentul depunerii cererii de adopție. Cetățenii străini și apatrizii cu domiciliul în Republica Moldova pot adopta copii în condițiile legii, dacă domiciliază în Republica Moldova de cel puțin 3 ani pînă la depunerea cererii de adopție. Tutorele sau curatorul, părintele educator din casa de copii de tip familial, asistentul parental profesionist au dreptul prioritar de a adopta copilul pe care îl au în îngrijire sau în plasament, cu excepția cazurilor în care el este adoptat de rudele sale de pînă la gradul IV inclusiv. Dacă persoana specificată este în același timp și rudă a copilului de pînă la gradul IV, dreptul prioritar de a adopta i se păstrează.

catat ca urmare a declarării nulității ei.

Adopția este permisă numai persoanelor care au capacitate deplină de exercițiu, au atins vîrsta de 25 de ani și sînt cu cel puțin 18 ani mai în vîrstă decît cel pe care doresc să-l adopte, dar nu cu mai mult de 48 de

Moldovenii vor călători fără vize în Norvegia după obținerea liberalizării regimului dat cu UE

După ce R. Moldova va obține regimul liberalizat de vize cu UE, cetățenii moldoveni vor putea călători fără vize și în Norvegia, țară care nu este membru al Uniunii Europene, dar care face parte din Acordul

nistrul Afacerilor Externe al Regatului Norvegiei, Espen Barth Eide.

Cei doi oficiali au avut, recent, o întrevedere, în cadrul căreia au calificat vizita ministrului Espen Barth Eide drept un prilej de intensificare a dialogului politic între cele două țări și de consolidare a investițiilor norvegiene în R. Moldova, și au trecut în revistă acțiunile referitoare la relațiile bilaterale.

Ministrul Iurie Leancă a adus mulțumiri pentru activitatea fructuoasă în țara noastră a Misiunii Norvegiene de Experți pentru Supremăția Legii în Moldova – Norlam, care contribuie substanțial la realizarea cu succes a diverselor proiecte de reforme în domeniul justiției și afacerilor

interne. În acest context, a fost salutată decizia autorităților de la Oslo de a extinde mandatul misiunii respective pînă în anul 2016.

Referitor la cooperarea comercial-economică și investițională dintre R. Moldova și Regatul Norvegiei, cei doi miniștri au convenit asupra valorificării întregului potențial existent în acest domeniu, au împărtășit ideea continuării practicii desfășurării forumurilor economice moldo-norvegiene din perspectiva consolidării prezenței agenților economici norvegieni în R. Moldova.

O atenție deosebită a fost acordată și ultimelor evoluții privind problematica transnistreană. Ministrul Espen Barth Eide a asigurat țara noastră de sprijinul deplin al Norvegiei în cadrul negocierilor în curs de desfășurare și în identificarea unei soluții comune, bazată pe respectarea suveranității și integrității teritoriale a R. Moldova.

Oficialul norvegian a precizat că „obiectivul principal al vizitei sale este de a transmite un semnal de sprijin din partea Norvegiei pentru reformele interne desfășurate în R. Moldova și continuarea cursului de integrare europeană a țării”.

La rîndul său, ministrul moldovean a calificat vizita omologului norvegian drept una istorică, precizînd că este prima vizită a unui ministru norvegian de Externe în R. Moldova.

Schengen. Declarația a fost făcută de ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Iurie Leancă, în cadrul unei conferințe de presă comună cu mi-

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

În ultimul timp, tot mai des sînt încălcate cerințele legislației muncii, pornind chiar de la angajare, iar necunoașterea legii este încă un impediment pentru comiterea unor eventuale încălcări. Astfel, vreau să știu care sînt obligațiile angajatorilor la perfectarea actelor în cazul angajării în cîmpul muncii?

Victoria Durleşteanu,
r-n Căușeni

Conform prevederilor art.65 din Codul muncii, angajarea se legalizează prin

ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) angajatorului, care este emis în baza contractului individual de muncă negociat și semnat de părți.

Ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) de angajare trebuie adus la cunoștința salariatului, cu semnătură, în termen de 3 zile lucrătoare de la data semnării de către părți a contractului individual de muncă. La cererea scrisă a salariatului, angajatorul este obligat să-i elibereze acestuia o copie a ordinului (dispoziției, deciziei, hotărîrii), legalizată în

modul stabilit, în termen de 3 zile lucrătoare.

La angajare sau la transferare a salariatului la o altă muncă, conform prevederilor Codului muncii, angajatorul este obligat:

a) să-l pună la curent cu munca care i se încredințează, cu condițiile de muncă, cu drepturile și obligațiile sale;

b) să-i aducă la cunoștință regulamentul intern al unității și contractul colectiv de muncă;

c) să-l familiarizeze cu tehnica securității, igiena muncii, măsurile de securitate antiincendiară și cu alte reguli de securitate și sănătate în muncă.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:
Adresa:
(ianuarie 2013, nr. 2(453))

Poligraful pentru ofiterii de la CAN, MAI și SIS

Șase ofiteri, între care doi reprezentanți ai Centrului Național Anticorupție, trei - ai Ministerului Afacerilor Interne și unul al Serviciului Informații și Securitate, urmează un curs de instruire privind aplicarea testării la detectorul comportamental simulat (poligraf).

Trainingul este susținut de către expertul american Mark Hander și va dura două săptămîni, timp în care ofiterii vor studia atît teorie, cît și aplicarea practică a aparatului.

La finalul cursului, expertul va organiza cîteva testări live cu poligraful.

Amintim că, potrivit Legii cu privire la CNA, pentru a fi angajat în cadrul Centru-

lui, candidatul trebuie să fie supus unei testări a aptitudinilor psihologice, dar și unei testări la comportamentul simulat (poligraf)”. Pe parcursul activității, angajații

CNA urmează să fie supuși, periodic, unor teste de integritate profesională și le va fi monitorizat stilul de viață.

Atît trainingul, cît și asistența tehnică pentru testarea ofiterilor Centrului sînt susținute de Statele Unite ale Americii.

Citații în judecată

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Sairos Marketing”, cu sediul: mun. Chișinău, bdul C. Negruzzi, nr. 2, pentru data de 8 februarie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 38) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei la acțiunea SA „Ceproserving”.

Judecător Ecaterina Palanciuc

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Polzirini”, pentru data de 20 februarie 2013, ora 12.00, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 73, bir. 218) unde va avea loc examinarea cererii înaintată de ÎM „Regia Autosalubritate” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie cu actele de identitate.

Judecător L. Andriaș

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „MBA Metacorp”, pentru data de 1 februarie 2013, ora 10.30, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 73, bir. 215, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripție) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea SRL „Periflex” privind încasarea datoriei, sub sancțiunea aplicării efectelor corespunzătoare prevăzute în art.205, 206 din Codul de Procedură Civilă.

Judecător Ion Gancear

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎCS „Malu Int” SRL, cu sediul: mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, nr. 10, pentru data de 11 februarie 2013, ora 9.15, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 73, bir. 230, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripție) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Alexandru Rotari

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Nerona-Tur”, cu sediul: mun. Chișinău, str. Spartacus, nr. 3, pentru data de 8 februarie 2013, ora 8.20, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea BS „Eximbank” SA privind încasarea sumei.

Judecător Serghei Papuha

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Arteni Alexandru, pentru data de 18 martie 2013, ora 13.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 20) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” privind încasarea sumei.

Judecător V. Ilașco

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Tomici Serghei Pavel, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. Florilor, nr. 32, apt. 215, pentru data de 23 aprilie 2013, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 30) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SAR „Donaris Grup” SA privind încasarea sumei în ordine de regres.

Judecător Veronica Negru

Guvernul a numit directorul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor

Gheorghe Gaberi a fost numit director al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor. O decizie în acest sens a fost luată la 16 ianuarie, de către membrii Cabinetului de miniștri, la propunerea ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare, Vasile Bumacov.

„Gheorghe Gaberi are studiile necesare, este doctor în știință. Are experiență de activitate în cadrul Guvernului și o vastă experiență de colaborare internațională. A fost conducător al Agenției pentru Promovarea Investițiilor Străine și dispune de abilitățile necesare pentru crearea acestei noi structuri”, a declarat Bumacov.

CV-ul lui Gheorghe Gaberi a fost completat și de prim-ministrul Vlad Filat, care a accentuat că acesta a ocupat anterior și funcția de viceministru al Economiei și cea de conducător al delegației pentru aderarea Republicii Moldova la Organizația Mondială a Comerțului.

„Să știți că așteptările sînt foarte și foarte mari. Într-adevăr studiile și experiența pe care ați acumulat-o pe parcursul activității dvs. sînt relevante și suficiente ca să organizați foarte bine instituirea acestei Agenții și ulterior, buna funcționare a ei. Vă dorim succes”, a menționat premierul V. Filat.

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „V. A. Todorovici”, pentru data de 7 februarie 2013, ora 15.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 17) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii depusă de SRL „VVS Lux” privind încasarea datoriei.

Judecător Maria Țurcan

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Econom Magazin”, cu ultimul sediu cunoscut: mun. Chișinău, bdul Cuza-Vodă, nr. 34/1, apt. (of.) 36, pentru data de 11 februarie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 6) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 2e-1037/12, la cererea SC „Ocotopus-Prof” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător Svetlana Garștea-Bria

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului „Intercon” SRL, pentru data de 19 februarie 2013, ora 12.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 18) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii depusă de ÎI „Chimutul” SA privind evacuarea locatarului.

Judecător Ecaterina Silivestru

Judecătoria Soroca, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-ilor: Gîlca Liudmila Boris, domiciliată: or. Soroca, str. N. Zubcu-Codreanu, nr. 32, apt. 1; adresa de contact: or. Soroca, str. V. Alecsandri, nr. 12, apt. 14 și Cerari Zinaida Valentin, domiciliată: or. Soroca, str. Osvojojdenia, nr. 1, pentru data de 6 februarie 2013, ora 13.00, la ședința de judecată (or. Soroca, str. Independenței, nr. 62, bir. 11) în calitate de pîrîți în cauza civilă intentată de ÎCS „Express Leasing” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător Petru Cocitov

Judecătoria Bălți, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-ilor: Costeniuc Igor Vasili, a.n. 18.06.1970 și Grumațchi Galina Ivan, a.n. 28.04.1971, pentru data de 8 februarie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (or. Bălți, str. Hotinului, nr. 43, bir. 25) în calitate de pîrîți, unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de ÎCS „Express Leasing” SRL privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. Persoanele care dispun de informația privitor la locul aflării pîrîților Costeniuc Igor Vasili și Grumațchi Galina Ivan rugăm să se prezinte în instanța de judecată la ora și data indicată.

Judecător Dumitru Pușca

ANUNȚ

În atenția tuturor persoanelor interesate, executorul judecătoresc Oxana Burlac anunță licitația publică, pentru data de 5 februarie 2013, ora 9.00, pe adresa: Alexandru cel Bun, nr. 34, bir. 207, cu privire la vînzarea terenului pentru construcții, sechestrat, cu suprafața de 3,16% din lotul de pămînt, cu suprafața totală de 0,2374 ha. din: mun. Chișinău, or. Codru, str. Cîmpului nr. 5, ce aparține cu drept de proprietate cet. Maliuța Vladimir, c/p – 0961201548846.

Licitator Oxana Burlac. Prețul de piață a bunului este de 54 651 lei, prețul de vînzare la licitația repetată a bunului – 38 255,70 lei. Taxa de participare la licitație este de 60 lei. Termenul limită de depunere a cererii de participare la licitație și a accontului în mărime de 5% din valoarea bunului este data de 4 februarie 2013. Contul bancar al executorului judecătoresc la care urmează să fie vărsat accontul: c/f 43224010, c.b. 2224711907, BC „VICTORIABANC” SA, filiala nr. 11, mun. Chișinău, VICBMD2X883. Modul de familiarizare prealabilă cu bunul, se efectuează prin intermediul executorului judecătoresc Oxana Burlac: tel. (022) 54-20-66, tel. mob. 069278102.

Executor judecătoresc Oxana Burlac

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

Săptămînalul juridic „Dreptul” publică „Citații în judecată” din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasați la Chișinău. E de ajuns să expediați prin tel/fax (nr. 577690) copia dispoziției de plată și citația propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul” poate fi procurat în oficiile „Poșta Moldovei” sau la redacție.

Date bancare: c/d 222472202641

BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,

cod 280101722, c/f 37934018.

Publicația periodică „DREPTUL”

Acordul privind Zona de Liber Schimb între țările membre ale CSI a intrat în vigoare

Acordul privind Zona de Liber Schimb între țările membre ale CSI, semnat în 2011, la Sankt Petersburg și ratificat de Parlamentul Republicii Moldova pe 27 septembrie 2012, a intrat în vigoare.

Șefa Direcției politice comerciale de la Ministerul Economiei, Inga Ionesii, a menționat în cadrul unei conferințe de presă că este un acord multilateral, care își propune să faciliteze comerțul regional prin îmbunătățirea relațiilor comerciale între statele semnatare.

Acordul prevede păstrarea taxei vamale zero la 10 000 de grupuri de mărfuri. „Sînt prevăzute și excepții în regimul de liber schimb. Unele țări, precum Rusia și Belarus au solicitat menținerea taxelor vamale de export la gazele naturale, la materia primă pentru industria metalelor, lemnului. Kazahstanul

- la exportul animalelor vii și cerealelor. Ucraina și Moldova - la zahăr. Dar, precum s-a convenit aceste excepții urmează să fie eliminate gradual, pînă în 2016” a precizat Inga Ionesii.

Acordul mai prevede mecanismele de soluționare a litigiilor în cadrul mecanismelor Organizației Mondiale a Comerțului, iar pentru țările CSI, care deocamdată nu sînt membre ale OMC, documentul prevede un capitol cu pro-

ceduri de soluționare a litigiilor, agreeate de părți.

„Acordul privind Zona de Comerț Liber între țările CSI nu contravine

binevenită, avînd în vedere ponderea care revine comerțului cu aceste state.

Potrivit datelor Ministerului Economiei, schimburile comerciale ale Repu-

politicii externe și interne promovate de Republica Moldova, care are drept obiectiv integrarea europeană, nu contravine nici angajamentelor internaționale asumate de către țara noastră”, a adăugat Inga Ionesii.

Sergiu Harea, șeful Direcției Dezvoltarea Economică a Camerei de Comerț și Industrie, a menționat că intrarea în vigoare a Acordului privind Zona de Comerț Liber între țările CSI este

blicii Moldova cu țările CSI în primele zece luni ale anului 2012 au constituit 2,6 miliarde dolari, înregistrînd o valoare puțin mai înaltă în comparație cu perioada analogică a anului precedent. Ponderea a fost de 34,5% din totalul comerțului exterior al Republicii Moldova în 2012.

Pînă acum acordul a fost ratificat de: Rusia, Ucraina, Belarus, Armenia, Kazahstan și Moldova.

Aniversări

Ion TIMOFEI,
președintele Judecătoriei Rîșcani
mun. Chișinău

Mult stimată domnule Ion Timofei,
Cu sentimentele cele mai sincere de înaltă
prețuire și admirație vă adresăm, cu prilejul fru-
moasei vârste, alese cuvinte de felicitare pentru
dăruirea față de profesia, deloc ușoară, pe care
v-a oferit-o destinul.

Grație profesionalismului, devotamentului
pentru muncă, perfecțiunii, corectitudinii și exi-
genței – câteva dintre calitățile care vă disting
drept o personalitate remarcabilă, ați câștigat
respectul celor ce vă înconjoară.

Ați reușit să cuceriți prin ceea ce sînteți, și
ați ajuns aici, la această frumoasă sărbătoare a
sufletului, cu un spirit al dreptății ireproșabil,
hotărît și devotat ideii de perfecțiune.

Vă dorim să aveți parte de multă sănătate,
succese, realizări și bucurii pe măsura așteptă-
rilor.

La Mulți Ani!

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naș-
tere: **Vasile Crețu**, doctor habilitat în drept,
conferențiar universitar, Facultatea de Drept,
USM; **Gheorghe Mîțu**, doctor în drept, lector
superior, Facultatea de Drept, USM; **Ludmila
Ciuhrii**, judecător, Soroca; **Maria Ghervas**,
judecător, Botanica; **Lucia Danilișin**, judecă-
tor, Dondușeni; **Ion Sandu**, judecător, Căușeni;
Vasile Șchiopu, președintele Judecătoriei Un-
gheni; **Oleg Moraru**, vicepreședintele Judecă-
toriei Glodeni.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru
noi să vă adresăm sincere și calde urări de să-
nătate. Apreciam străduința, devotamentul, ab-
negația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți
obligatiile, întru bunăstarea societății noastre.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar
de împliniri și realizări care să vă întregască
deplin fericirea.

La Mulți Ani!

**membrii Consiliului
de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul
și Revista Națională de Drept**

**Echipa redacției Vă adresează un Apel
de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători
că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul.
Noi avem nevoie de acest ajutor și vom
rămîne alături de Dvs.**

Pisică „delicventă” în Brazilia: Animalul avea lipite pe corp mai multe obiecte interzise

Mai nou, și pisicile au ajuns să se ocupe cu activități
mai puțin legale. Un motan a fost „reținut” de gardi-
enii unei închisori din Brazilia, pentru că avea asupra lui mai
multe obiecte interzise. Pisica a fost observată de paznici cînd
traversa curtea principală a închisorii.

Pe corpul pisicii erau lipite cu bandă adezivă mai multe
lucruri care puteau fi folosite de deținuți pentru a evada, dar și
un telefon mobil cu încărcător și căști.

Administrația închisorii nu a stabilit cui erau destinate
obiectele interzise. Purtătorul de cuvînt al închisorii a declarat,
însă, că va fi foarte dificil de stabilit identitatea celui la care
trebuia să ajungă motanul, întrucît în această închisoare sînt
nu mai puțin de 300 de deținuți.

Alimentele și obiceiurile de zi cu zi care prelungesc durata de viață

Lucrarea unui profesor de la Universitatea din Cambridge, Marea Bri-

tanie, demonstrează că există o modalitate de a identifica exact perioada de timp cu care ne putem scurta sau prelungi viața prin consumul anumitor alimente.

David Spiegelhalter, doctorand, biostatistician și expert al comunicării despre risc,

a folosit viteza îmbătrînirii și studii epidemiologice anterioare asupra mortalității

pentru a constata cu precizie efectele alimentației asupra duratei de viață.

Cercetarea, publicată în

„Jurnalul Britanic de Medicină”, enumeră diverse exemple de obiceiuri alimentare și activități zilnice care ne iau sau ne oferă cel puțin 20 de minute din viață.

Comportamente care pot scurta durata de viață cu 30 de minute pe zi

- Fumatul a două țigări pe zi;

- Consumul a două băuturi alcoolice pe zi în plus față de doza recomandată (aceasta fiind una pe

zi pentru femei și două pentru bărbați);

- O porție de carne roșie (de vită sau de porc);

- Două ore de uitat la televizor.

Comportamente care pot prelungi durata de viață

- O doză zilnică de statine (n.r. substanțe care diminuează sinteza colesterolului) adaugă 30 de minute de viață;

- Consumul unei băuturi alcoolice pe zi adaugă 30 de minute de viață;

- 20 de minute de exerciții fizice moderate, pe zi, adaugă o oră de viață;

- Consumul zilnic de fructe și legume proaspete aduce două ore în plus de viață;

Conform aceleiași cercetări, femeile trăiesc mai mult cu două ore decît bărbații.

Studiu: Cei care consumă șapte porții de legume pe zi sînt mai fericiți

La început de an, fiecare își dorește ca în următoarele 12 luni să fie mai fericit decît în anul care tocmai s-a încheiat. Un studiu efectuat de cercetătorii de la Universitatea „Warwick” din Marea Britanie, pe 80 de mii de persoane, oferă un indiciu prețios în „curse pentru fericire”. Cercetarea arată că cele mai fericite sînt persoanele care consumă zilnic șapte porții de legume și fructe.

Oamenii de știință au descoperit că nivelul de bunăstare

mentală crește pe măsură ce se mărește și numărul de porții de legume și fructe consumate zilnic.

Majoritatea guvernelor din țările industrializate recomandă populației să consume cinci porții de legume pe zi, pentru a preveni apariția cancerului și a bolilor cardiovasculare. Cu toate acestea, nu toată lumea respectă această recomandare. În Marea Britanie, un sfert din populație consumă zilnic doar o porție de legume și fructe sau niciuna.

Caleidoscop

Ananasul cu gust de nucă de cocos – un nou fruct care va apărea pe rafturile magazinelor

Un nou fruct își va face loc în curînd în grădinele oamenilor, dar și pe rafturile magazinelor. Cercetătorii din Australia au reușit să creeze ananasul cu gust de nucă de cocos.

Oamenii de știință au încercat timp de zece ani să dezvolte un nou tip de ananas mult mai suculent și mai dulce, dar a ieșit un fruct cu aroma renumitului cocktail „pina colada”.

Noul ananas este denumit AusFestival și va fi pus în vânzare în doi ani.

O vulpe a furat un telefon mobil și a răspuns la apel

Lars Andreas Bjercke, un norvegian în vîrstă de 16 ani, a descărcat o aplicație pe smartphone care imită sunetul unui iepure. Scopul? Să atragă vulpi. Aplicația a funcționat de minune, astfel încît o vulpe a dat tîrcoale cîteva nopți la rînd grădinii lui Lars.

Într-o seară, adolescentul a decis să pună telefonul în mijlocul drumului. Vulpea nu s-a lăsat prea mult așteptată, făcîndu-și apariția și începînd să se apropie de telefon, la început cu teamă. La un moment dat, vulpea și-a făcut curaj, a înhățat telefonul, apoi a luat-o la fugă, dispărînd în tufișuri.

Amuzat de scenă, Lars a fugit după vulpe. Mai tîrziu, tînrul a sunat pe telefon și, în mod surprinzător, vulpea i-a răspuns. „Se auzea un zgomot ciudat, parcă spărgea ceva”, povestește Lars.

În sfîrșit, există o explicație: Iată de ce ni se încrețește pielea de pe degete sub apă

Încrețirea pielii de pe degetele de la mîini și de la picioare atunci cînd stăm un timp mai îndelungat în apă a fost un fenomen pentru care oamenii de știință nu au găsit o explicație pînă acum.

Un studiu publicat în „Nature” pare să facă lumină asupra motivului pentru care se încrețește pielea în respectivele zone ale corpului, sub apă.

Potrivit cercetătorilor, încrețirea pielii ar fi o modalitate de adaptare a corpului la mediul subacvatic și i-ar ajuta pe oameni să apuce lucrurile mai bine atunci cînd se află sub apă.

Oamenii de știință spun că această reacție necontrolată i-ar fi ajutat pe strămoșii noștri să supraviețuiască.

Au fost create celulele anticancer

Oamenii de știință din Japonia au creat celule capabile să le omoare doar pe cele canceroase. Acestea vor fi injectate la pacienți.

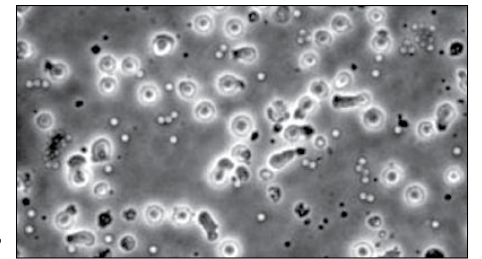
Celulele apar și în mod natural, însă doar în număr mic. Experții speră ca injectarea lor în cantități imense va ajuta sistemul imunitar.

Cercetătorii de la centrul „Riken” din Japonia au reușit să creeze, în premieră, celule care le omoară doar pe cele canceroase, denumite limfocite T ucigașe.

Pentru a le crea, echipa a reprogramat limfocitele T specializate înuciderea unui anumit tip de cancer în alt tip de celulă, denumită celulă stem pluripotentă indusă (celulă iPS). Aceste celule iPS au generat, apoi, limfocite T active, specializate pe cancer, ce vor putea fi folosite în viitor pentru tratarea acestei boli.

Cercetările anterioare arătau că limfocitele T, produse în laborator, folosind metode convenționale, nu sînt eficiente înuciderea cancerului, întrucît au o durată foarte mică de viață, ce le limitează utilizarea în tratamente. Pentru a preveni aceste probleme, cercetătorii japonezi au recurs la reprogramarea celulelor.

„Următorul pas este să testăm dacă aceste celule T vor ucide, într-adevăr, doar celulele canceroase, nu toate celulele. Dacă vor reuși acest lucru, ele vor fi injectate direct la pacienți, ca tratament. Acest lucru s-ar putea întîmpla în viitorul apropiat”, a declarat Hiroshi Kawamoto, liderul studiului.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova

Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” din Moldova

Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGA
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.

BC Banca Socială.

BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.

Tiparul executat la tipografia USM.

Indice – 21596

Tiraj 4600

Com. 2 sp